1893 - 1963
70-ий рік видання і служби своєму народові та правді

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 215. (ДВІ ЧАСТИНИ — ЧАСТИНА 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 9-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1963 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 215. VOL. LXX.

РОКЕФЕЛЛЕР ЗГОЛОСИВ СВОЮ КАНДИДАТУРУ НА ПРЕЗИДЕНТА

СЕНАТОРКА МАРГАРЕТ ЧЕЙС СМИТ ДУМАЄ ПРО ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТУРУ

Олбані, Н. Й. — Нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокфеллер 7-го листопада публічно повідомив виборців, що він старається про номінацію на кандидата на президента, і що 10-го березня 1964-го року він братиме участь у перших правиборах в стейті Ню Гемпшир. В повідомленні про свою кандидатуру Рокефеллер заявляє, що треба конче з'ясувати виборчу плятформу Республіканської партії. Після повідомлення про свою кандидатуру Рокефеллер негайно відлетів до Ню Гемпшир, де почав кампанію за те, щоб здобути тамошніх 14 електорських голосів. Там в Нешує він до своєї вже опублікованої заяви додав ще три параграфи, в яких дякував виборцям із стейту Ню Гемпшир за те, що дадуть йому нагоду під час кампанії у зв'язку із правиборами вияснити свою виборчу програму, яка повинна бути конче докладно з'ясована перед виборами. Заява Рокефеллера появилася о год. 8:30 перед полуднем, і її могли ще того самого дня передавати телевізійні й радіові програми всіх стацій в цій країні. Пані Рокефеллер не брала участи в діях вчорашнього дня, але Рокефеллер заявив, що його дружина буде дуже активно співпрацювати у правиборчій кампанії в стейті Мейн. Преса пригадує, що Рокефеллер був на першому місці між можливими республіканськими кандидатами аж до свого другого одруження в дні 4-го ц. р. з розведеною жінкою лікаря д-ра Джеймса С. Морфі і матір'ю чотирьох нелітніх дітей. Тепер перед веде між республіканськими кандидатами сенатор з Арізони Беррі Голдвотер, і губернатор Рокефеллер про це знає. Він заявив на пресовій конференції в Ню Гемпширі, що не зражується цим фактом, що Голдвотер є тепер популярнішим від нього між виборцями, бо трохи енергійної виборчої кампанії зможе ту різницю в популярності вирівняти. Рокефеллер заявив на запит журналістів, що він старатиметься про президентську номінацію навіть і тоді, коли б не виграв у правиборах в Ню Гемпширі. Нюйоркський губернатор заповів, що братиме участь у правиборах 22-го червня в Каліфорнії, та в інших стейтах, про що буде пізніше повідомлено. Сподіваються, що у правиборах в Ню Гемпшир братиме участь і сенатор Голдвотер, який покищо ще офіційно не зголосив своєї кандидатури. Ню Гемпшир дає тільки 14 електорських голосів, але претенденти на президентських кандидатів стараються виграти ті правибори, бо ця вигра скріплює можливості вигри в цілих виборах. Давніше навіть була приповідка: „Як іде Ню Гемпшир, так ідуть ЗДА". Рокефеллер заповів, що нераз виступатиме в стейті Ню Гемпшир. Він домагається, щоб сенатор Б. Голдвотер оголосив подрібну виборчу плятформу, бо інакше він не міг би його підтримувати на випадок того, якби Конвенція вибрала на кандидата арізонського сенатора. Голдвотер хоче оголосити тільки загальну виборчу плятформу, в якій не було б відповідей на окремі проблеми внутрішньої й закордонної політики. Того самого дня 7-го листопада республіканська сенаторка із стейту Мейн Маргарет Чейс Смит виявила, що вона поважно думає про те, щоб взяти участь в деяких правиборах в найближчому році та тим способом випробувати свою популярність та зголосити свою кандидатуру на віце - президента. Немає віце - президентських правиборів, тому вона рішила взяти участь у президентських правиборах. Коли вона здобуде поважне число голосів у правиборах, тоді зможе домагатися, щоб республіканський кандидат на президента взяв її як кандидатку на віце - президента. Досі жінка не була ще президентом ані віце - президентом цієї країни.

Айзенгавер про Голдвотера та інших претендентів на президентських кандитатів

Бостон. — Колишній президент Двайт Д. Айзенгавер дав інтерв'ю представникам часопису „Крістієн Саєнс Монітор", в якому сказав, що республіканці не думають, щоб сенатор Беррі Голдвотер спричинив цій країні якісь клопоти, коли б його вибрали на президента в 1964-му році. Айзенгавер признав, що Голдвотер є „імпульсивний", але як йому вдасться переконати більшість республіканців, щоб найменували його на кандидата, то він, це значить, Айзенгавер, буде підтримувати Голдвотера. Але, на думку Айзенгавера, Голдвотер повинен ясніше з'ясувати свої погляди під час правиборів. Щодо колишнього віце - президента Ричарда М. Ніксона, то Айзенгавер повторив свою давнішу думку про те, що Ніксон не збирається кандидувати в 1964-му році. Але Айзенгавер сказав про свого колишнього заступника, що ніщо не сталося, що могло б зменшити ту підготову, яку має Ніксон до праці в Білому Домі. Колишній президент думає, що всі майбутні республіканські кандидати на президента повинні перевести дебати над виборчою плятформою. На президентських кандидатів надаються ще такі особи, як нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер та колишній секретар скарбу Роберт Б. Андерсон, але Айзенгавер тепер нікого не підтримує.

В АМЕРИЦІ

● Сенатор демократ із Массачусетс, Едвард М. Кеннеді оскаржує нюйоркського губернатора Нелсона А. Рокефеллера в тому, що він більше цікавиться справою своєї кандидатури на президента ЗДА, як своїм урядом — нюйоркського губернатора. Президентів брат сенатор Едвард Кеннеді виступив також і проти арізонського сенатора Беррі Голдвотера, кажучи, що він живе в минулому і не знає, що тепер діється в світі. Едвард Кеннеді сказав, що колишній віце - президент Ричард М. Ніксон перенісся до Ню Йорку після того, як каліфорнійські виборці не вибрали його на губернатора.

● Представник Міської Ради в Ню Йорку Максвелл Леман передбачає, що в 1985 році Ню Йорк матиме 24 мільйони мешканців, бо він обійматиме численні повіти, які тепер є поза містом. До того часу буде вповні розв'язана расова проблема в тому „супермісті" — Ню Йорку.

● В Овк Ріджу, Теннессі, перенесли „на емеритуру" найстарший атомовий реактор, який почав був працювати 3-го листопада 1943-го року, і який допоміг був випродукувати атомову бомбу, що її скинули були в 1945-му році на Гірошіму в Еспанії. Тепер той атомовий реактор вже перестарілий, і його вже не потребують до продукції атомової зброї.

● На зборах Товариства Американських Хірургів висловлено домагання, щоб амбулянси, які везуть недужих до шпиталів, не користали з жадних привілеїв та їхали згідно з приписами про їзду, бо занадто швидка їзда амбулянсів менше допомагає тому хворому, якого везуть до шпиталю, а більше спричиняє нещасних випадків на вулицях міст.

ВИДАВНИЦТВО УНІВЕРСИТЕТУ В ТОРОНТІ ЗАКІНЧИЛО ДРУК ПЕРШОГО ТОМУ АНГЛОМОВНОЇ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА

КНИГА БУДЕ ОФІЦІЯЛЬНО „ВИПУЩЕНА" 18-го ЛИСТОПАДА І НЕГАЙНО ПОЧНЕТЬСЯ ЇЇ ВИСИЛКА ПЕРЕДПЛАТНИКАМ

Джерзі Сіті. — Видавництво Університету в Торонті, Наукове Товариство ім. Шевченка і Український Народний Союз з радістю повідомляють про закінчення друку першого тому монументальної Англомовної Енциклопедії Українознавства (UKRAINE: A CONCISE ENCYCLOPAEDIA), врочиста публічна презентація якої відбудеться під час конференції - зібрання представників науки, преси і громадянства в понеділок, 18-го листопада 1963. Книгу цю приготовило Наукове Товариство ім. Шевченка під головною редакцією проф. д-ра Володимира Кубійовича та при співпраці багатьох науковців, згуртованих головно в двох наукових установах — Науковому Товаристві ім. Шевченка та Українській Вільній Академії Наук. Головним редактором книги є, як згадано, проф. д-р Володимир Кубійович, що був ще зокрема редактором розділу про людність, а редакторами поодиноких розділів є: Зенон Кузеля — етнографія, проф. Юрій Луцький — література, проф. Олександер Оглоблин — історія, і проф. Юрій Шевельов — мова. Книжка появляється у В-ві Університету Торонта старанням і коштом Українського Народного Союзу. Підготова цієї монументальної „Книги Буття" Українського Народу та її англомовне оформлення тривало понад 10 років. Ентузіястичну передмову до цієї книги, називаючи її твором „із найкращими традиціями наукової об'єктивности", написав професор Ернест И. Сіммонс, колишній голова Славістичного Відділу Колюмбійського Університету та один з найбільших американських авторитетів у слов'янознавстві. Проф. Сіммонс твердить, що „вже саме існування цього твору не тільки саме по собі додає вимірів до ідентичности України та її народу, як нації, але й поширює обрії знання серйозних дослідників цієї ділянки..." Книга має усіх 1215 сторінок, з цього 30 сторінок заголовних та вступних завваг і передмови та 86 сторінок показника - індексу. У вступних заввагах м. і. подано спосіб і систему транслітерації й термінології, а в об'ємистому індексі усі імена і назви слов'янського походження мають наголоси для правильної вимови. В тексті є понад 600 ілюстрацій, багато мап і діяграм та статистичних табель, як і шість кольорових таблиць та кілька складаних мап. Перший том, крім передмови, вступних інформацій та індексу, включає розділи: загальні інформації, фізичну географію, людність, етнографію, мову, історію, культуру і літературу. Книга надрукована на люксусовому білому папері, має тверду оправу в полотні (обмежена кількість примірників у шкірі) та мистецьку обкладинку роботи мистця Якова Гніздовського. Рішальну ролю при публікації цієї книги в В-ві Університету в Торонті відіграв професор того ж університету д-р Юрій Луцький. Починаючи від 1-го листопада ц. р., ціна на книгу виносить $ 37.50. Замовляти можна в канцелярії УНСоюзу. Основні інформації про цю велику книгу будуть подані негайно після її публічної презентації, що має відбутися, як згадано, 18-го листопада ц. р. Уже на деякий час перед публікацією першого тому АЕУ, проф. д-р Вол. Кубійович почав і продовжує енергійно заходи для доповнення та завершення підготови матеріялів до другого тому, який мав би появитися в тому ж самому В-ві Університету в Торонті та матеріяли до якого мали б бути здані до В-ва вже в наступному, 1964 році. При підготові цих матеріялів співпрацює з проф. Кубійовичем ряд видатних українських науковців, спеціялістів поодиноких ділянок, а при англомовному оформленні матеріялів працює мгр. Зенон Снилик, який виконував цю саму функцію, під безпосереднім наглядом проф. Вол. Кубійовича, вже також в останній стадії перевірки матеріялів до першого тому. Другий том включатиме такі ділянки, як: церква, право, наука, просторове мистецтво, театр, музика, танок і кіно, виховання, преса і бібліотеки, економія, здоров'я, військо та ін. Величина другого тому передбачається приблизно така сама, як і величина першого тому, з великою кількістю оригінальних ілюстрацій.

Англомовна Енциклопедія Українознавства і її творець проф. д-р Володимир Кубійович.

Новий осередок українського життя і новий Відділ УНС в Торонті

Народний Дім ім. Т. Шевченка в Торонті.

Торонто. — Ще не так давно, бо недовше десяти років, на цьому обширі були поля, ліс і луги, де випасалась фармерська худоба. Сьогодні той цілий обшир землі вкритий модерними будівлями, де мешкає багато народу, а в тому числі й поважна кількість українців. Це є так зване Нове Торонто із своїми адміністраційними дільницями: Етобікок, Міміко, Лонг Бренч, Порт Кредит, Лейкв'ю і Куксвіл.

В цьому 1963 році громада свідомих українців здвигнула тут величавий Народний Дім ім. Т. Г. Шевченка, а рівночасно зорганізувала Відділ Українського Народного Союзу (з числом 402) під назвою „Т-во ім. Т. Шевченка". В цьому новозбудованому Українському Домі будуть міститись: Українська Рідна Школа ім Т. Шевченка, Відділ Ліги Визволення України, Осередок Союзу Української Молоді ім. Ст. Бадери, Об'єднання Жіноцтва Л. В. У., Відділ УНСоюзу, а також знайдеться там приміщення для будучої Української Кредитової Спілки. Щоби заманіфестувати перед українською спільнотою викінчення цієї побудови, твердині українського духа, Будівельний Комітет влаштовує офіційне відкриття та посвячення цього справді величного дому в неділю 10-го листопада, цього року, початок о год. 12:30 дня. На це урочисте відкриття запрошені представники місцевих урядів всіх поблизьких українських українських організацій та преси, як також усе громадянство. У цім великім святі заповів свою участь також головний предсідник УНСоюзу п. Иосиф Лисогір.

Збільшуються можливості продажу американської пшениці Совєтському Союзові

Вашингтон. — Вигляди на можливість реалізації продажу американської пшениці Совєтському Союзові й іншим комуністичним країнам збільшилися подекуди після того, як американські торгівці збіжжям увійшли в безпосередні переговори з представниками комуністичних держав, що хочуть купувати пшеницю у ЗДА. Ці вигляди були потрохи притемнені совєтською відмовою заплатити вимагані америк. кораб. компаніями ціни за транспорт закупленої Совєтами і їх сателітами пшениці. В загальному СССР і комуністичні країни мають закупити пшеницю на суму 250 000 000 долярів. В четвер 7-го листопада відбувалися переговори в справі продажу пшениці між американськими фірмами і представниками комуністичної Мадярщини. В офіційних колах сподіваються, що домовлення в справі продажу пшениці буде досягнуте вже найближчими днями. Щодо цього останнім часом була деяка непевність, особливо ж після рішучої заяви Хрущова, що СССР не думає платити вимаганих американськими корабельними лініями коштів транспорту, вищих як загальносвітові. Призначена для СССР американська пшениця має бути доставлена до чорноморських портів. Деякі з американських фірм, ідучи на совєтські вимоги, обнижили вже кошти транспорту однієї тонни зерна на 5 долярів, з 26 до 21.

В Зах. Німеччині врятувано 11 рудокопів із заллятої водою копальні

Лінґеде, Зах. Німеччина. — Одинадцятьох німецьких рудокопів, що були позбавлені можливости вернутися на поверхню землі із заллятої водою копальні залізної руди і перебули у глибині 186 стіп під землею цілих два тижні, врятовано із допомогою проверчення до них спеціяльної рятівної шахти. Усі вони, хоч і ослаблені, але ж у досить задовільному стані і їх відвезено до шпиталів. Просверлено шахту до цих рудокопів точно над печерею, в якій вони перебували. Усі врятувані рудокопи були проголошені початково за мертвих, поки не виявилося, що вони живуть. Добування їх з-під землі тривало шістьдесят й одну мінуту.

Хор ім. Тараса Шевченка під музичним керівництвом проф. Ярослава Барнича виступить в Ню Йорку і Філядельфії

В суботу 9-го листопада, о год. 7:30 вечора, в залі Тави Гол в Філядельфії та в неділю дня 10-го листопада, о год. 6-ій вечора, в залі Фешен Інституту в Ню Йорку відбудуться гостинні виступи Хору ім. Тараса Шевченка з Клівленду. Хор виставить оперету С. Гулак-Артемовського „Запорожець за Дунаєм" і музичну картину П. Ніщинського „Вечорниці". Цілість вистави творять: понад стоčленний хор, солісти — Ія Мацюк в ролі Одарки, Соня Климець-Сахно в ролі Оксани, Василь Мельничин в ролі Андрія, Яків Сідельник в ролі Карася, д-р Володимир Боднар в ролі султана, Петро Зелений в ролі Імама, Максим Задойний в ролі Селим-Аги, професійна оркестра в складі шістнадцяти осіб, многочленний танцювальний ансамбль Клівлендського Осередку СУМА під керівництвом В. Богуславського. Постановка Слава Барнич, сценічне оформлення Т. Білинський, піяністка хору Ірина Заячківська - Гаврилюк. Проф. Ярослав Барнич, з допомогою Управи Хору під проводом Олександра Чайки, здійснив успішно важкий у наших умовах задум, щоб вишколити великий хоровий ансамбль для виконання складного репертуару у супроводі оркестри та поєднати його з сценічною дією. У висліді такий ансамбль плекає не лиш українську пісню, але й театральне мистецтво і заслуговує на подвійне признання українського громадянства. Вистави почнуться точно в поданих годинах.

Перший Український Тиждень в Торонті

Торонто (О. Г.) — Старанням місцевого Відділу Комітету Українців Канади заплановано „Український Тиждень Культури" в Торонті, що має відбутися в часі від 16 до 23-го листопада цього року. У програмі „Тижня Культури" візьмуть участь визначні канадійські урядові представники, українські наукові й громадські діячі та кращі мистецькі одиниці. У п'ятницю 1-го листопада ц. р. посадник міста Доналд Самервіл офіційно проголосив цей „Тиждень" українським, в часі якого буде вивішений український прапор на будинку Міської Управи. Це небуденна подія в українському культурному житті Торонта, тому треба привітати ініціятиву й солідну підготовку місцевого КУК, щоб гідно зарепрезентувати українську культуру не-українському світові.

ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО „СВОБОДИ" ВИЙДЕ З ДАТОЮ 13-го ЛИСТОПАДА. — З уваги на Ветеранський День в понеділок, 11-го листопада, що є державним святом, чергове число „Свободи" друкуватиметься у вівторок, 12-го листопада, з датою середи, 13-го листопада.

АМЕРИКА ВИЗНАЛА ТИМЧАСОВИЙ УРЯД ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ

Вашингтон. — З'єдинені Держави Америки визнали встановлений у висліді державного перевороту в Південному В'єтнамі тимчасовий уряд під проводом прем'єра Нгуєна Нгока То за легальний уряд цієї держави й увійшли з ним в нормальні дипломатичні взаємини. Проголошено це визнання не цілий тиждень після того, як група південнов'єтнамських офіцерів під проводом ген. Дуонга Ван Мінга започаткувала державний переворот й усунула силою президента Нго Дінга Дієма і його брата Нго Дінга Ню, чоловіка пані Ню, яка перебуває тепер у ЗДА. Одночасно із цим у Сайгоні полегшено приписи щодо поліційної години і скасовано встановлену в перших днях перевороту цензуру. В ноті американського уряду з приводу визнання тимчасового уряду висловлено „сильну надію, щ дружні взаємини між обома країнами будуть продовжуватися так само, як і в минулому і будуть розвиватися для взаємного добра у майбутньому". Американська нота в справі визнання, хоч і є цілком формальним актом все ж таки визначає подекуди еру довір'я ЗДА до нового режиму і підкреслює, що Вашингтон рішений продовжувати в непослабленою силою війну проти комуністичних партизанів у Південному В'єтнамі. Опубліковано американську ноту про визнання південно-в'єтнамського тимчасового уряду в четвер 7-го листопада 6:25 вечора американського часу, що відповідає год. 7:25 ранку п'ятниці 8-го листопада Сайгонського часу. Текст ноти передав міністрові закордонних справ Південного В'єтнаму американський амбасадор у Сайгоні Генрі Кебот Ладж. Нота є формальною відповіддю на звернення тимчасового уряду в справі дипломатичного визнання. В політичних колах переконані, що визнання нового уряду Південного В'єтнаму визначає відновлення уділюваної Америкою для Південного В'єтнаму фінансової підтримки плянованої попереднім урядом програми економічної розбудови країни. Здійснювання цієї допомоги було припинене в серпні ц. р. внаслідок американських вимог, щоб уряд кол. президента Нго Дінга Дієма започаткував обіцяні ним реформи і змінив своє ставлення до буддистів. Уся американська допомога для Південного В'єтнаму виносить 200 мільйонів річно в господарській ділянці і 300 мільйонів на мілітарні цілі. Досі Південний В'єтнам коштував Америку приблизно один мільйон долярів денно.

Совєти демонструють свою протиракетну зброю і погрожують, що переженуть ЗДА за сім років

Москва. — В четвер 7 листопада, в 46-і роковини т. зв. „жовтневої революції" відбулася тут як звичайно кожного року військова парада для відзначення дати цієї революції, що її визначають початком Совєтського Союзу. В параді, улаштованій з цього приводу на Красній площі в Москві, взяли участь військові з'єднання різних родів зброї. Увагу чужоземних обсерваторів привертали везені під час цієї паради ракети нового типу, що мали б бути новою дуже успішною совєтською протиракетною зброєю. Здогадуються, що з допомогою ракети такого типу був зістрілений в 1960 році американський літак У-2, і що це такі ракети мав, мабуть, на увазі Хрущов, кажучи, що вони поціляють „муху у леті". Під час прийняття, що відбулося цього дня на Кремлі, на якому було яких 2 000 гостей, совєтських партійців і бюрократів та представників чужих держав, промовляв совєтський диктатор Нікіта Хрущов. Він заявив, що Совєтський Союз пережене З'єдинені Держави Америки найдалі до сім років і тоді СССР буде першою державою в світі, так, як із країни відсталої і знищеної війною, Совєти стали і є сьогодні другою державою світу. Пригадуючи заяви деяких „ворогів совєтського режиму", що, мовляв, після большевицької революції країною будуть керувати кухарі, Хрущов заявив, що його мати була справді таки куховаркою і він гордий на це. Перед військовою парадою на Красній площі промовляв маршал Маліновський, який перестерігав у своїй промові ЗДА, щоб вони не важилися нападати на Кубу. У прийнятті на Кремлі взяли участь, як гості Хрущова, теж й американські індустріялісти і фінансисти, що відбувають тепер подорож по СССР.

Помер Дмитро Штикало, відомий націоналістичний діяч і журналіст

Мюнхен, Західня Німеччина. — Дня 4 листопада помер тут несподівано провідний член ОУН і журналіст Дмитро Штикало, народжений 1909 р. на Сокальщині в Західній Україні. Його життєвий шлях був пов'язаний уже з юнацьких років з націоналістичним рухом і підпільною боротьбою. Був головою Центральної Студентської Репрезентації (СУСОП), в'язнем польських тюрем і концентраційного табору в Березі Картузькій, учасником протинімецького підпілля і одним з працівників радіостанції ОУН-УПА, редактором націоналістичних часописів і окремих видань, видатним публіцистом і письменником та членом керівних органів ОУН в Україні і закордоном. Похорон сл. п. Дмитра Штикала відбувся у Мюнхені 8 листопада 1963 р.

У СВІТІ

● Західньонімецький президент Гайнріх Любке прибув в середу 6 листопада до Токіо з 10-денними офіційними відвідинами. Його вітали після приїзду до Японії японський імператор Гірогіто із членами цісарської родини. Того ж самого дня д-р Любке відбув півгодинну розмову з імператором Гірогіто і потім 15-хвилинну зустріч з японським прем'єром Ікеда. Разом із Любке прибув до Токіо міністер закордонних справ Західньої Німеччини Гергард Шредер.

● Голова марокканської делегації до Об'єднаних Націй Агмед Таїбі Венгіма, виступаючи в Клюбі Заморської Преси в Ню Йорку, обвинувачував єгипетського прем'єра Гамаля Абделя Нассера у використовуванні марокканьско - альжирського граничного спору для втручання у внутрішні справи північно-африканських країн.

● Австралійська партія Праці виступила з рекомендацією, щоб Австралія, ідучи за прикладом Великої Британії, визнала уряд комуністичного Китаю і встановила з ним нормальні дипломатичні взаємини. Заяву з цією рекомендацією проголосив Артур Каллвелл, провідник австралійської Партії Праці.

● В Пакістані ув'язнено сорок студентів Пенджабського університету за участь в протидержавних демонстраціях і в сутичках з поліцією.

● Віце - президент ЗДА Линдон Джансон конферував під час своїх відвідин в Газі, Голляндія, з голляндським міністром закордонних справ Люнсом.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Провокаційні зачіпки

У минулий вівторок — в Середній Европі була тоді середа — совєтські вояки ще раз зупинили і 41 годину затримували на шляху із Західньої Німеччини до Берліну американський військовий конвой. Це було повторення тієї самої провокаційної зачіпки, яку большевики застосували 10-го жовтня, затримавши американський конвой на 50 годин, а через тиждень після того британський конвой — на 9 годин. В усіх випадках большевики вимагали, щоб американські чи британські вояки повисідали із своїх вантажних авт та „джіпів", щоб усіх їх порахувати. За кожним разом американці й англійці рішуче протестували, відмовляючись коритися совєтським вимогам, і залишались сидіти у своїх автах. І за кожним разом большевики, переконавшись у безвиглядності своїх вимог, пропускали конвої.

Справа ніби маленька, і ті совєтські шикани ніби неповажна дітвацька забава з метою докучити кількадесятьом американським чи англійським воякам. Але насправді ця річ куди серйозніша. Справа у принципі: чи альянти мають необмежений доступ із Заходу до Берліну, чи той доступ може бути в кожній хвилині обмежений будь-якими совєтськими штучками. Важкі совєтські танки ставиться впоперек шляху до Берліну не з наказу місцевих малих ранґою совєтських старшин. Це — плянова, з Кремлю керована тактика, яка має на меті раз-у-раз пригадувати Заходові, зокрема Америці, що це залежить від Москви, чи матиме Західній Берлін контакт із світом, чи його втратить. Ця тактика має пригадувати американцям факт, що Берлін знаходиться за 110 миль на схід від західньонімецького кордону, в глибині східньонімецької сателітної території, де стаціонує 25 совєтських змоторизованих дивізій, куди більше, як разом узяті альянтські наземні війська на західньоевропейському суходолі.

Але ці провокаційні зачіпки дуже небезпечні. Большевики не беруть на увагу обмеженої витривалости людських нервів та природної реакції людини, ображуваної і провокованої. У даному випадку йде про людей у військових уніформах, підпорядкованих дисципліні та спеціяльно попереджених, щоб не давали вивести себе з рівноваги. Але люди є людьми, а не автоматами, і той факт, що як по совєтському, так і по американському боці є в Німеччині вояки молоді, збільшує ризико можливої гострої реакції. Коли в такій напруженій атмосфері впав би один стріл, він потягне за собою більше стрілів, і невідомо, чи ті стріли не стануть камінчиками, які зрушать всенищівну лявину. Сам Хрущов признав, що події на шляху до Берліну могли довести до війни. То навіщо він їх провокуй?

Але мають ті большевицькі провокаційні зачіпки одну добру сторону — вони діють, як холодна вода на розпалені голови пацифістичних ентузіястів і тих співіснувальників, для яких атомовий пакт і принципова згода Америки продати Совєтам збіжжя були наче урочистим закінченням холодної війни і виключенням війни гарячої. Заходові загрозила та найбільша небезпека, якою є демобілізація духа. Вправді, офіційні чинники у Вашинґтоні, Лондоні, Парижі й Берліні відразу перестерегли проти надто великих надій на той обмежений атомовий пакт, як ніби відкриті ворота до миру, проте демобілізація духа в широких колах західнього громадянства могла б накоїти великого лиха.

Берлін залишається й надалі одним із найнебезпечніших запальних пунктів. Найбільшою совєтською „поступкою" в цій проблемі є зберігання статусу кво — поділеної Німеччини, берлінського муру, альянтської залоґи в Західньому Берліні, відсутности мирового доґовору через 18 років після закінчення війни і — щораз нових провокаційних зачіпок. Такий стан може тривати, але не може існувати вічно.

Хрущов капітулює

В розвитку конфлікту між Москвою і Пейпінґом Хрущов опинився в досить прикрій ситуації. Все більше комуністичних партій заявляється за „ідеологічною" позицією Мао Тсе-тунґа і все частіше комунокитайці і прихильні їм комуністичні партії починають висловлювати ствердження, що головною перешкодою для порозуміння між керівництвом китайської і совєтської компартій є сам таки перший секретар ЦК КПСС і совєтський прем'єр — Нікіта Хрущов. Комунокитайська пропаґанда вже декілька разів відкрито ствердила, що властиво йде не так про такі чи інші „ідеологічні" розбіжності, як про самого Хрущова і його ревізіоністську, протилежну для цілей революційного комуністичного руху політику.

Пляноване Хрущовим одностайне засудження пейпінґських „доґматиків" і навіть виключення їх з міжнародного руху на конференції комуністичних партій світу виявилося цілком непевним, а то й безнадійним. Дуже гостру відповідь на такого роду хрущовські суґестії одержали кремлівські компартійці від комуністичної партії Північної Кореї, що підтримували досі Москву на різних комуністичних зборищах і на міжнародному полі. У своїй надрукованій в офіційному органі „Нодонґ Сінмон" і проголошеній англійською мовою через Піонґтіянське радіо заяві провід північнокорейської компартії висловив своє обурення з приводу суґестій і проєктів виключити комуністичний Китай з „соціялістичного табору". „Як можна говорити про якийсь соціялістичний табір, — заявляють північнокорейські комуністи, — виключаючи з нього Китай, що охоплює дві третини населення цього ж соціялістичного табору". Стверджуючи, що „недопускальною справою було б взагалі виключення тієї чи іншої країни з комуністичного бльоку", провід північнокорейської компартії попередив, що виключення Китаю з соціялістичного табору було б розбиттям усього комуністичного руху.

Враховуючи обвинувачення Пейпінґу на адресу своєї власної особи і беручи до уваги попередження північнокорейської компартії, Хрущов вирішив шукати замирення з Пейпінґом. У неділю 3-го листопада прибула до Пейпінґу літаками з Москви делеґація совєтської компартії під проводом И. Афанасенка, щоб взяти участь у відзначуванні роковин китайської комуністичної революції. Через три дні після того, в середу 6-го листопада, напередодні відзначування 46-их роковин „жовтневої революції", Хрущов випустив свого підручного із Секретаріяту ЦК КПСС і донедавна першого секретаря ЦК компартії України Миколу Підгорного з пропозицією перемир'я на адресу Пейпінґу. „Ми щиро бажаємо нормалізації взаємин з Народньою Республікою Китаю, з великим, здібним і талановитим китайським народом, що з ним ми зв'язані братерськими вузлами дружби — заявив емфатично Микола Підгорний. Немає ніяких об'єктивних перепон для відновлення добрих взаємин, що існували між СССР і КНР у минулому". Проголошуючи таку деклярацію, Підгорний повторив висловлену недавно самим Хрущовим пропозицію припинити „відкриту полеміку".

Можливо, що Пейпінґ піде на деяку злагоду з Москвою, з якою він по суті одностайний у своїх цілях. Проте, можна дуже сумніватися, чи комунокитайці і їхні союзники зрезиґнують з . . . голови Хрущова. В той самий час, як у Москві почав вимахувати оливною гілкою Підгорний, альбанські комуністи заповіли рішучу боротьбу з імперіялістами і модерними ревізіоністами, „об'єднаними в спільному фронті під проводом Хрущова, Кеннеді і Тіта", і гостро затаврували „ренеґата Хрущова" за його „зрадницькі дії". Виступ альбанських комуністів доводить, що, не зважаючи на помахування і в Москві і в Пейпінґу гілками миру, до справжнього примирення в комуністичному кублі ще дуже далеко.

Корній Ніщеменко

ЛИСТОПАДОВІ ДНІ 1917 РОКУ В КИЄВІ

Спомини учасника

(2)

Тимчасовий уряд перешкоджав праці Ген. Секретаріяту навіть в рямцях тієї, ним ніби визнаваної „куцої" автономії в напрямку організації влади на місцях та українізації армії. Нарешті розпочав судове слідство проти Генерального Секретаріяту ніби за перевищення влади і загрозив арештом. З'їздові були відомі погрози Тимчасового Уряду розігнати Центральну Раду, для чого він стягнув війська до Києва. Обурення з'їзду було величезне. В імені чотирьох мільйонів вояків - українців з'їзд вимагав від Центральної Ради і Генерального Секретаріяту не числитися з Тимчасовим Урядом і негайно проголосити незалежність України.

Тим часом надійшла вістка про доконаний 7-го листопада большевицький переворот у Петроґраді.

З уваги на ці грізні події та непевність ситуації, учасники з'їзду ухвалили створити з себе полк ім. Центральної Ради для охорони українського уряду. Вони вийшли з будинку цирку, в якому відбувався з'їзд, і вишикувались на Миколаївській вулиці. На командира полку покликано полковника Капкана а на його заступника — поручника М. Галаґана, які призначили командирів куренів і сотень.

З уваги на большевицький переворот у Петроґраді, штаб Київської Військової Округи, щоб запобігти переворотові у Києві, вирішив з допомогою київського гарнізону, козачих відділів та чехословацького куреня спершу зліквідувати опанований большевиками київський Совдеп, а згодом і Центральну Раду.

Арештування членів Совдепу стало приводом до збройного повстання проти київської аґентури Тимчасового Уряду.

Як українці, так і большевики були заслабі в порівнянні з силами Тимчасового Уряду у Києві, а тому українці пішли на угоду з київським Совдепом. Совдеп своїми силами мав зліквідувати київський Комісаріят Тимчасового Уряду та Штаб Військової Округи, а українці — обсадити міську міліцію та всі цивільні установи: банк, пошту, телеграф і телефон, залізниці.

По полудні 10-го листопада до полку ім. Центральної Ради, створеного з членів військового з'їзду прийшов наказ від голови Генерального Військового Комітету, щоб старшини і вояки зібралися на 8 годину вечора в приміщенні Генерального Військового Комітету на Гімназійній вулиці.

У почекальні біля кабінету Петлюри зібралося 35 старшин, а на подвір'ї чекали коло 300 озброєних козаків. Ніхто з нас не знав, для чого нас викликали в такий незвичний час. Але з того, що Гімназійна вулиця, де стояв будинок Генерального Військового Комітету, була з двох сторін — від Бібіковського бульвару і Фундуклеївської вулиці — перекопана шанцями і забарикадована лавками, а з даху і вікон верхніх поверхів будинку виглядали дула кулеметів, можна було догадуватись, які завдання нас очікують.

Мовчки, в слабо освітленій просторій почекальні, в напруженні чекаємо. З подвір'я будинку доноситься притишений гомін вояків, делеґатів з'їзду. Нарешті двері кабінету відчиняються, виходить Петлюра і просить поодинці заходити. Безпосередньо переді мною у черзі був осавул козацьких військ. З його ознак — черепа на шапці, георгіївського хреста на грудях і т. зв. золотої зброї — георгіївської шаблі, було видно, що він належить до фронтових, т. зв. ударних частин і нагороджений за хоробрість найвищим бойовим відзначенням. Коли він увійшов до кабінету, я із цікавістю прислухувався через легко прочинені двері до діялогу між Петлюрою і осавулом.

— Пане осавуле, який район Києва ви знаєте найкраще?

— Печерський район, пане голово. Там я тимчасово мешкаю.

— Дуже добре. Зійдіть на подвір'я, відберіть собі сім козаків і з ними до 12-ої години обсадіть управу Печерського району міської міліції.

— Пане голово, я на фронті від початку війни, свої відзначення я одержав недарма. Всі бойові доручення і накази я виконував без вагань. Але коли мені давали наказ, то давали й можливість його виконати. У даному випадку я тої можливости не бачу, бо сімох козаків для цього замало.

— На жаль, більше дати не можу. Ви вільні і можете йти.

— Приймаю наказ, пане голово.

— Дякую. В разі невдачі чи надзвичайних труднощів дайте нам знати, і ми прийдемо з допомогою. Коли займете район, чекайте в управі району на наш телефон о 12 годині ночі.

Таким чином я догадався вже, що на мене чекає, і наскоро обдумував плян обсадження Старокиївського району, в якому я мешкав. Проте, коли я увійшов до кабінету мені дано завдання обсадити Подільський район, бо обсадження Старокиївського району було вже доручене комусь іншому. Подільський район з Пріорком... найбільший район Києва як простором, так і кількістю населення. З Петлюрою я зустрічався перед тим на партійних сходинах і як член Центральної Ради та Всеукраїнської Ради Військових Депутатів. Мені не випадало опонувати і, не зважаючи на свої пляни, я мусів прийняти завдання.

Ідучи на подвір'я відбирати своїх сімох козаків, я не уявляв собі, як вив'яжуся із взятого на себе обов'язку. Уже кілька днів перед тим, а того дня особливо, вулиці Києва являли собою у вечірніх і нічних годинах рухливий військовий табір. По вулицях проходили поодинці, двійками і трійками озброєні вояки. Цієї ночі було їх особливо багато. Новиною було те, що в деяких місцях на вулицях були поставлені барикади і викопані шанці. Вулицями ходили патрулі всіх трьох претендентів до влади в місті: Штабу Військової Округи, Центральної Ради та Совдепу. Кожна з сторін чекала на несподіваний виступ іншої і була напоготов.

Нашвидку я уклав плян переходу через верхню частину міста до Подолу. Своїм козакам, сімці рослих, дебелих артилеристів я наказав іти не поспішаючи поодинці так, щоб передній не втрачав з ока того, що перед ним і позад нього. Нікого в дорозі не зачіпати. На запитання „хто йде?" відповідати, що зміна варти вертається до касарні.

Без особливих пригод, оминаючи зустрічні патрулі, через Андріївський спуск, дійшли ми до Подолу. На спорожнілих вулицях було тихо. Цивільних осіб майже не зустрічали. Вулиці належали військовикам, які насторожено обминали один одного. Очевидно, всі мали однакові інструкції — без потреби не викликати інцидентів.

Особливий спокій і тиша панували на Подолі. Тут ми не зустріли ні одного військового патруля і навіть не бачили вартових міліціонерів. Мабуть тому, що всі головні уряди та установи знаходилися у верхній частині міста. На напівосвітленій широкій площі Подолу здаля було видно будинок управи районової міліції, ціль нашої виправи. Перед входом до будинку стояло два озброєних міліціонери.

Панас Феденко
Мюнхен

АСИМІЛЯЦІЯ НА ЧУЖИНІ

Ця тема була порушена в українській пресі не один раз. Звичайно, кожна національна група, попавши в чуже суспільство, в тій чи іншій мірі асимілюється, стає подібною або тотожною з місцевою людністю. Одні асимілюються скоро, інші помалу, але є такі національні групи (наприклад, жиди або вірмени), що тисячі років живуть „розсіяні", але зберігають свою культурну, релігійну і почасти мовну традицію.

Німці, голляндці або скандинавці, оселившися в Америці й Канаді, скоро втрачають рідну мову і стають англосаксонцями. Зате німці-фармери в Південній Америці (Чіле, Бразилія) зберігають свою національність. Це наслідки того, що вони стоять на вищому культурному рівні, ніж місцева людність тих країн.

Українці стоять „посередині" між згаданими національними групами. Наша масова еміґрація в старшому поколінні переважно не є спроможна навчитися чужих мов і тому тримається рідної. Але не всі наші еміґранти дбають за те, щоб їх діти володіли мовою своїх батьків, і тому постає розрив між батьками й дітьми, повне душевне відчуження. Дехто вважає цей процес за неминучий, і готовий помагати прискореній асиміляції. Дають мотив для цієї „зміни шкіри людини": матеріяльні вигоди і вихід на щаблі „вищої культури".

Ніхто не заперечує, що українські еміґранти у високо індустріялізованих країнах демократичної культури можуть багато навчитися. Адже ж переважна частина нашої теперішньої еміґрації виросла під двома диктатурами: під большевицькою в СССР і напівфашистською в Польщі.

Диктатура поґноблює свободу й персональну гідність людини. Демократія, власне, спирається на людях, що шанують себе й свої права. Про це колись дуже добре написав відомий французький соціяліст Жан П'єр Прудон, сучасник Маркса. У своїй праці „Про справедливість" він реалістично виводить демократію із розвиненого чуття персональної гідности. Бо там, де в суспільстві переважає тип „гнучкошиєнків" і „лакеїв в золотій оздобі", демократія не може закоренитися.

Національна свідомість у народів поневолених — це вияв того самого процесу, що відбувається при демократизації суспільства. Нарід поневолений, зведений до ролі „тягла у поїздах бистроїздних" своїх гнобителів, перестає соромитися за своє „мужицтво" і „хлопство" („Во то хлопський рід, то погорджений рід". — писав з огірченням Франко). Такий нарід знаходить у собі чуття національної гідности і виступає в обороні своїх прав — бути господарем у своїй хаті

Коли б ми мали свою вільну державу, то доля нашої еміґрації нас би дуже не турбувала, бо, нормально, вільний нарід у своїй країні дає собі раду і без допомоги еміґрації. Але у нас, у теперішній, „соборній" тюремній Україні, немає ґрунту для плекання українських національних — культурних і політичних цінностей.

Тоталістичний режим, накинутий нам із Москви, охоплює людину в Україні від колиски й до могили. Все виховання від дитячого садка і до університету ставить собі завдання перетворити нашу націю на „совєтських людей" робити з них „безбатьченків", „царських людей". Тим то величезну вагу для майбутности українського народу має культурна діяльність нашої еміґрації.

Я минаю політичну діяльність нашої сучасної еміґрації. Вона не стоїть на відповідному рівні, бо „політичні кадри" нашої еміґрації не мають належного вишколу й традиції і українські політичні групи у вільних країнах орудують чуттєвими категоріями: влаштовують панахиди, віча з гарними промовами, посилають загальникові листи до урядів, парляментів і, коли одержують відповідь, мовляв, „дякуємо вам за глибокі думки, які ми візьмемо на увагу", то радіють неначе то був не абиякий політичний успіх. Ми схильні змішувати чемність із прихильністю.

Політичні цінності — це треба особливо підкреслити — дуже трудно створити на еміґрації. Тривалі культурні досягнення, створені на чужині, переживуть віки і увійдуть в нашу національну скарбницю на віки вічні. Як приклад, згадаємо 5-томову „Історію української літератури", що її написав Михайло Грушевський на еміґрації: це високого рівня праця. Про політичну діяльність Грушевського на еміґрації після 1919-го року не хочемо й згадувати, бо вона нічого не додає до доброї слави нашого найбільшого історика.

Коли говоримо про культурну діяльність нашої еміґрації, то беремо на увагу в першу чергу гуманітарні науки: історію, літературу, філософію, педагогіку, соціологію. Якщо доживемо до краху комуністичної диктатури і совєтської імперії, то застанемо в Україні, без сумніву, значну кількість визначних науковців із математики і технічних та природознавчих дисциплін: медицини, хемії, фізики, агрономії. Ці й інші з ними споріднені науки розвиваються без перешкод під теперішнім режимом. Але в ділянці гуманістичних наук в СССР панує необмежено так званий „марксизм - ленінізм", тобто „партійна наука".

Історик, літературознавець, філософ, соціолог під комуністичною диктатурою примушений незмінно виступати в обороні комуністичного режиму і атакувати „буржуазний світогляд". Безсторонність наукового діяча в його дослідній праці під диктатурою уважається за „сприяння клясовому ворогові". Тому в підсовєтських працях з гуманістичних наук зустрічаємо вплив партійної пропаґанди.

В цих обставинах, коли хочемо думати про майбутність, завдання української науки на еміґрації дуже великі й відповідальні. Не сміємо допустити українські гуманітарні науки на чужині до вмирання і „асиміляції". Бо цих завдань, таких важливих для майбутности нашого народу, ніхто інший не виконає. І творити наукові праці з гуманітарних наук треба українською мовою, щоб вони були доступні читачам в Україні.

Кадри молодих українських істориків, дослідників літератури й інших наук треба за всяку ціну створити й дати їм допомогу в їх праці. Ми витрачаємо багато коштів на різні з'їзди й маніфестації, що не лишають по собі ніякого сліду. Коли б ті засоби обернути доцільно на вишколення молодих дослідників гуманітарних наук, то цим би був створений культурний капітал неоціненної ваги.

В цьому нам може бути добрим прикладом вірменська еміґрація. Вірмени створили в Ливані (Бейрут) свою високу школу, в якій здобувають освіту рідною мовою молоді люди, що потім стають науковцями, редакторами вірменських журналів і часописів в різних країнах. Теж, як мені довелося бачити в Швеції, еміґранти з Естонії і Литви зовсім не збираються асимілюватися із шведами: вони мають свої середні школи, видавництва з допомогою шведського уряду. Навіть у Західній Німеччині є середні школи для еміґрантів з Литви, Польщі й Угорщини. Тільки українські еміґранти, захоплені „високою політикою", не спромоглися утримати хоч одну середню школу в Німеччині (німецька влада охоче дала б на це допомогу, як дає її полякам, литвинам і мадярам). Тому не диво, що діти деяких патентованих українських патріотів у Німеччині не знають української мови.

Вивчення історії України молоддю на еміґрації вигнало б із душ наших людей неоправдане чуття меншовартости. Вони б знали документально, які культурні цінності створив наш нарід, і то в умовах постійної небезпеки з „Дикого Поля" протягом довгих століть. Вони б знали, що в 17 віці Київ був центром культури й освіти для всього слов'янського — і навіть волоського світу. Вони б знали, яку культурну данину Москві мусіла заплатити Україна в 18 віці, коли цар Петро І для

(Закінчення на стор. 3-ій)

Степан Куропась

Я ВІДВІДАВ УКРАЇНУ

(12)

І так їхали ми, а він випитував про Америку, про життя американців, про політику і — чого я приїхав на Україну після 35 років відсутности. Минали села над Дніпром, рибалки в човнах, хлопці і гуси на березі. В прибережних лісках бачили ми шатра, в яких цілі родини проводять свої вакації. На вогнищі варять їжу, на базарі харчі купують. За дві з половиною години спинились ми всього раз. Це був Канів.

На Тарасову гору треба пнятися довжелезними сходами, які йдуть серпентиною. Хто не може йти, того підвозять автобусом окружною дорогою. Ми пішли пішки. Як це так, прибути з Америки, щоб поклонитися Тарасові, і їхати на гору автобусом! Не випадає!

На постаменті пам'ятника вириті такі слова:

„Ти живеш у наші дні,
Ти з нами в праці і борні".

Саме в той час на могилі складала вінки делеґація „проґресистів" з Канади. Вони промовляли через мікрофон по-англійськи, чули ми прізвища Андерсон і Майкелсон, видно змінили батьківські імена.

Серед вінків, зложених біля постаменту, бачили ми свіжий вінок, на стрічці якого був напис: „Великому Кобзареві — учні львівської школи ч. 28".

Самий пам'ятник дуже імпозантний і маєстатичний. Поет дивиться на лівий берег Дніпра, на якому розкинулись „лани широкополі" — колгоспів, а в далині виднілися стирти соломи.

Довкола пам'ятника квітники. На площі, покритій асфальтом, музей з 2 000 експонатів літературно - поетичної та малярської творчости Т. Шевченка. Будинок мурований, але, на жаль, води в ньому нема. Воду для відвідувачів приносили відром, не знаю звідки. Куратор музею і два його помічники пояснили нам усе те, що ми бачили в музейних кімнатах. Забрало б багато часу і місця все те описати. Для туристів видруковано в українській і англійській мовах книжечку: „Канівський державний музей-заповідник — Могила Т. Г. Шевченка".

Наша туристична група також склала квіти на Тарасовій могилі, а п. Марко, предсідник 204 Відділу УНСоюзу, промовив кілька слів, що їх якась пані з мікрофоном хотіла, але не вспіла взяти на тейпрекордер.

На могилі продають поштові картки і соду, але не охолоджену.

— Американська компанія „Кока-кола" могла б тут зробити мільйони, — заявив я інженерові-гідротехнікові, який із своїм товаришем віднайшов мене на могилі.

— Ви лише за мільйони й думаєте, ви, американські капіталісти, — закинув мені інженер.

— Не про мільйони тут ходить, а про вигоду, харчі, лід, напій і про дохід, який міг би робити чудеса на могилі, бо нема тут навіть виходків.

Обідали ми в примітивній т. зв. „закусочній", що причепилась до гори, і там же скуштували „кефіру", відповідним способом приготовленого квасного молока у пляшках півлітрового об'єму.

В поворотній дорозі до Києва товаришував мені знову інженер - гідротехнік, хоч казав, що пробуде в Каневі два дні, щоб винайняти там „дачу" для родини на вакації.

Тим разом запросили мене в каюту капітана корабля, мовляв, там можна спокійно поговорити. Хоч-не-хоч я заліз у каюту, де капітан і механік керували „ракетою", ведучи її проти Дніпрових хвиль.

Я був, як на допиті. Капітан, механік і гідротехнік витягнули пляшку „столичної" і почали засипати мене питаннями. Я зауважив в кутку „тейп - рекордер" і тому, хоч говорив багато, уважав, щоб не попасти в халепу. Вони не вірили тому, що казав я про платні робітників в Америці. Питали, чому Америка хоче війни.

— Нам ще треба миру, — казав капітан, — то ми зажиємо. Американців уже переґнали в космосі, переженемо й в економіці. До об'єднання Німеччини не допустимо!

Треба було щось сказати. Але я пам'ятав, що я в гостях.

— Америка, — сказав я, — підписала вже протиатомовий пакт. Вона допомогла вам виграти війну, дала харчі, взуття, джіпи і нічого від вас не жадає. Ви ж хочете викликати світову революцію, а це — теж війна.

На тому я скінчив, щоб не зайти задалеко. У Києві ми попрощались.

Сідаючи до автобусу „Інтуриста", побачив я першого п'яного — ніде більше п'яниць не бачив. Жінка тягнула його за рукав додому, а він пручався і мимрив: „Вип'єм за родіну".

Увечері Київ прощався з нами. Грала окрестра, і наша молодь пробувала танцювати, але не могла достосуватися до неї. Ще танцювали якісь темношкірі з Азії.

Ранком без снідання виїхали ми до Бориспоя на летовище, звідки мали летіти до Одеси. Переїхали мостом, що його збудував у 1953 р. інж. Патон, на лівий берег Дніпра. Міст має 1400 метрів довжини і лучить Дарницю з Києвом.

Дарниця має 44 заводи, що виробляють машини та штучне волокно. Є тут також фабрики готових залізо-бетонових плит, з яких складають доми. Пісок для їх будови беруть з Дніпра.

Дорога на летовище асфальтована, по боках молодий ліс, переважно сосновий. Кілометрами тягнуться 2-3-річні сади. Новий шлях на Чернігів — на американський взір.

В аеропорті величезна мапа України з позначеними на ній комунікаційними вузлами. Там ми поснідали. Обслуга була добра, чиста і справна. Пасажири, хоч був уже ранок, пили пиво і гукали на кельнерок „девушка, девушка", що справляло неприємне враження і бентежило дівчат у вишиваних сорочках.

На летовищі довго не чекали. Прибув літак типу „Іллюшин", що курсує по лінії Рига-Київ-Одеса, і ми вилетіли.

Совєтські літаки брудні і не мають охолоджування. Обслуга вбрана бідно.

Під час лету одна з „девушок" - стюардес приносила нам цукорки.

Це була молода, дуже гарна, чорнобрива студентка, яка в дорозі читала журнал „Народное искусство". Я переглядав американський журнал. Вона зиркала на нього, а я — на „Искусство". Вкінці вона заявила: „Разрешите познакомиться". Ми обмінялися журналами.

Дівчина оглядала головно жіночі моди, питала за ціни, дивувалася американському добробутові і заздріла американським дівчатам, що вміють і мають у що вбиратися. „Ох, якби я могла мати все це! — показала на зразки модних суконь. — У нас цього ще нема, але буде".

Сама вона українка, хоч говорила ввесь час по-московськи. Я її картав за це, мовляв, живете в столиці України, маєте батьків українців, їдете до Одеси до родичів теж українців, а по-московськи говорите з американським українцем. Твердила, що знає українську мову, говорить дещо й по-англійськи, але російська мова для неї найлегша. Вона, як і вся совєтська молодь, любить американські фільми і захоплюється Елизабет Тейлор.

Побачивши в „Искусстві" картину розп'ятого Христа я запитав: „У вас в Христа не вірять? — „Хто хоче, той вірить", — відповіла.

ЗАКЛИК
ЕКЗЕКУТИВИ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ.

І. СПРАВА ПОШТОВОЇ МАРКИ З ПОРТРЕТОМ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки звертається до всіх своїх Відділів і Членських Організацій, центральних і місцевих, а також до всіх українських громадян Америки з проханням поширити акцію висилки листів до ВП. Конґресмена Дульського в справі видачі поштової марки з портретом Тараса Шевченка в серії „Борців за Свободу" в 1964 році, з нагоди стоп'ятдесятиліття його народин і з нагоди відкриття йому пам'ятника у Вашинґтоні.

Ця акція мусить прибрати масовий характер. Листи мають писати не тільки організації, але й поодинокі громадяни та громадянки. Листи повинні бути короткі, але численні. Не можна вживати до цього готових друків, бо їх до листів не враховують. В листах до Дост. Конґресмена Тадея Дульського треба подякувати йому за внесену ним у Палаті Репрезентантів резолюцію під числом 174 в справі марки та її підтримати. До Конґресменів із своїх округ треба писати листи з проханням підтримати резолюцію (H.J.Res. 174).

Екзекутива просить, щоб в цю акцію влучилося також усе українське духовенство в Америці. Копії всіх листів необхідно слати Централі УККА в Ню Йорку.

Маючи на оці вагу справи, Екзекутива надіється, що її прохання буде виконане.

II. СПРАВА КАМПАНІЇ ВАШИНҐТОНСЬКОГО ЩОДЕННИКА „ВАШИНҐТОН ПОВСТ" ПРОТИ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ

Як це вже загально відомо, вашинґтонський щоденник "The Washington Post" започаткував 18-го жовтня редакційною статтею прикру кампанію проти пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні, столиці Америки.

Досі появилось уже три статті на цю тему, а не виключене, що цей щоденник буде свою, незрозумілу для нас, кампанію продовжувати.

Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки звертається з гарячим апелем до наших наукових установ, зокрема ж до філологічних та літературознавчих секцій, щоб вони висилали відповідні авторитетні листи до цього щоденника не тільки в обороні пам'ятника Тарасові Шевченкові, але ще більше в обороні його світлого імени перед замітами цього щоденника. Крім цього, Екзекутива закликає всіх українських професорів, що працюють на високих американських школах (університетах і коледжах), зокрема ж літературознавців, щоб і вони включилися в цю акцію.

Незалежно від того, кожний українець в Америці повинен написати бодай короткого листа з протестом проти тієї кампанії, що робить великого Тараса Шевченка антисемітом, польонофобом та русофобом, того Шевченка, який ціле своє мученичне життя посвятив для боротьби за визволення не тільки свого, українського, але й усіх інших народів, з неволі, і накінець того Шевченка, який так щиро бажав, щоб у його країні запанував „праведний закон Вашинґтона".

Не забувайте, що боронити Тараса Шевченка перед клеветою є нашим національним обов'язком.

Адреса цього щоденника така:

"The Washington Post", 1515 L Street N.W., Washington, D.C.

ЕКЗЕКУТИВА УККА

Українська хроніка

● **Українська Вільна Академія Наук у ЗДА** влаштовує Наукове Засідання Секції античної історії з доповіддю д-ра Олександра Домбровського: „Антична тематика в творчості Лесі Українки". Засідання відбудеться в суботу 9 листопада 1963 р., о год. 6-ій веч., в будинку Академії: 206 Вест 100 вул., Н. Й.

● **64-ий Відділ „Союзу Українок Америки"** в Ню Йорку влаштовує в суботу 9 листопада ц. р. доповідь п-ні Євгенії Янковської з Торонта на тему „Нові напрямки в косметиці". Відбудеться доповідь в домівці Відділу кімн. ч. 31 УНДому в Ню Йорку о год. 6.30 вечора.

● **Відомий український мистець - маляр Богдан Боженський** репрезентований одніє́ю своєю композицією на груповій виставці американських мистців у Мавнт Клер Мюзеум у Мавнт Клер, Н. Дж. Виставка почалася 2-го листопада і триватиме до кінця листопада ц. р.

● **Колишній президент Двайт Д. Айзенгавер** сказав тепер, що давніше він мав таку пам'ять, що легко запам'ятовував прізвища та обличчя численних людей, з якими йому приходило зустрічатися. Але під час світової війни він мусів зустрічатися з тільки людьми, що важче було йому пам'ятати всі прізвища людей, що з ними конферував. Тепер же, каже Айзенгавер, який має 73 роки, йому „важко пам'ятати нові прізвища".

З НАШИХ БУДНІВ

ІНТЕРВЮ З ГРИЦЕМ ЗОЗУЛЕЮ

Головну канцелярію Українського Народного Союзу і Редакцію „Свободи" відвідав недавно народний мудрець з Дітройту, Гриць Зозуля. Користаючи з тієї щасливої оказії, головний предсідник УНС, п. Йосип Лисогір, запросив його на „дрінка", а ми, при цій нагоді, поставили йому декілька питань, які хвилюють під цю пору всю нашу громаду.

— Пане Грицю, — звернувся до народного філософа ваш репортер, — ви, мабуть, чули і знаєте, що цього року відвідали Рідні Землі три молоді, динамічні, активні в громадському житті українки: п-на Марійка Бек з Дітройту та п-ни Марійка Клячко й Ева Піддубчишин з Ню Йорку…

— Перепрашаю, — перебив нас у цьому місці достойний Гриць Зозуля. — Ваша, нюйоркська, може й називається панна Марійка, але наша, дітройтська, зветься панна Маруся. Кого, як кого, але першу в році українку і свою громадську радну я хіба знаю, бом на неї голосував!

— Ваша рація, пане Грицю. Вибачте… Отож, панна Маруся Бек, відвідавши Україну, вернулась звідтіль з доволі чорними, песимістичними враженнями. Все, що вона там бачила, розчарувало її, засмутило та пригнобило. І тому, переїжджаючи через Відень, панна Маруся крикнула крізь вікно вагону до знайомих, що на неї вичікували на станції: „Нема України!"

— А де ж би ся взяла? — здвигнув раменами Гриць Зозуля.

— Ну, гаразд. Наша, нюйоркська, панна Марійка Клячко, вернулась з країни з дещо відмінними враженнями. Вправді вона теж має свій критичний погляд на підсовєтську дійсність, але з захопленням висловлюється про українську інтеліґенцію, студентство, взагалі про наших братів і сестер у Рідному Краю. Після розмови з нею хочеться крикнути з одушевленням: „Є Україна!"

— А де ж би ся поділа? — здивовано перепитав Гриць.

На цьому розмову з народним мудрецем і дітройтським філософом, Грицем Зозулею, закінчено.

Ікер

АСИМІЛЯЦІЯ НА ЧУЖИНІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

своїх реформ примушував діячів української науки переселятися на Московщину, де вони пропадали для української культури; згадаємо імена — Стефана Яворського, „Золотоустого", що на найвищому становищі в московській церковній ієрархії („містоблюститель патріяршого престолу") не міг забути України і в бездоганних латинських віршах виливав свою тугу за рідним краєм.

Про ролю учених українців в европеїзації московського царства в 18 віці зібрав дуже цінний матеріял член Української Академії Наук Кость Харлампович: „Малороссійское влияние на великорусскую церковную жизнь" (Казань, 1912 р.). Без українських культурних сил европеїзація Московщини в 18 віці була б неможлива. Навіть конституцію Російської імперії царя Петра І написав українець, архиєпископ Новгородський Теофан Прокопович, а шкільництво в московському царстві зорганізував Дмитро Ростовський (в світському життю Данило Туптало).

Перед іншими, щасливішими народами нам нема чого соромитися: український народ в масі стоїть культурою вище від мас Росії або Польщі. Наше завдання — сприяти розвиткові нашої наукової та іншої еліти. Бо мав рацію М. Драгоманів, коли писав, що нам страшне не тільки гноблення під чужим пануванням, але також поступ сусідніх народів, якщо ми будемо стояти на місці.

Тому треба вважати „пораженецькі" голоси, що кличуть до асиміляції (мовляв, „спускайтеся, куме, на дно, не тратьте сили") за неоправдані, не вмотивовані ніякими раціональними арґументами.

Як шанують еміґранти інших народів свою мову й культурну традицію, покажу на прикладі. Якось сидів я на лаві в Лондоні у Гайд Парку. До мене підійшов знайомий хлопчина - англієць і запитав, чи я знаю російську мову. Я відповів, що знаю. — Он двоє дівчат, що теж уміють говорити по-російському, сказав хлопець і привів їх до мене. Дійсно, обидві говорили російською мовою бездоганно. З розмови вийшло, що вони народилися в Лондоні. Уже їх дід еміґрував з Росії в 1919-му році, а мати й батько виросли в Лондоні. Однак, вони зберегли рідну мову в чистоті, хоч учаться в англійських школах.

Дехто уважає, що двомовність „шкодить дітям". Це чисте непорозуміння. Діти в засвоюванні живої мови „геніяльні". При переїзді з Европи до Австралії діти наших еміґрантів протягом кількох тижнів навчилися англійської мови у моряків.

✝

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 3-го листопада 1963 року в місті Шикаґо, помер після довгої недуги, на 39-му році важкого життя-скитання

бл. п. ІВАН МИРОНОВИЧ

Покійний був уроджeнцем Львова, по війні перебував у таборі Берхтесґаден, Німеччина, до Америки приїхав у 1949 році та продовж декількох років жив у Ню Йорку.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родина ФЕДИШИНІВ
Гюстон, Тексас

Т-ВО АБСОЛЬВЕНТІВ УГА й УТГІ ділиться сумною вісткою, що дня 31-го жовтня 1963 р. в м. Дітройті, Міш. помер на серцеву недугу ІНЖЕНЕР-ЛІСІВНИК

✝

ПЕТРО ЗАПОРОЖЕЦЬ

народжений 26 серпня 1895 р. в м. Ладижині на Поділлю.

Похорон відбувся 4 листопада 1963 р. в м. Дітройті.

Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

✝

З великим сумом повідомляємо, що ЧЛЕН НАШОГО ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ — ВІДДІЛ у ДІТРОЙТІ і відомий громадський діяч

Інж. ПЕТРО ЗАПОРОЖЕЦЬ

упокоївся 31-го жовтня 1963 року.

Похорони відбулися 4-го листопада 1963 р. на цвинтар Holy Sepulchre в Дітройті.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родині щире співчуття.

УПРАВА

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо щиру подяку п. д-рові А. Фаріонові за дбайливу опіку в часі недуги нашої мами

бл. п. АКУЛИНИ КАЛАЙДИ

Висловлюємо щиру подяку о. прот. Федору Білецькому за його відвідування та духовної опіки вдома і лікарнях та відправлення похоронних Богослужень по бл. п. Акулини Калайди. Щиро дякуємо Всім, що поспішили розділити з нами велике горе смутку своїми чуйними словами співчуття та розради.

Всім, що принесли, або прислали на її могилу вінки. Всім, що взяли особисту участь у похоронах нашої Найдорожчої мами й бабусі Акулини Калайди. Всім, що приготовляли обід та взяли участь у ньому після похорону на цвинтарі „Еллевуд" в м. Шикаґо.

Горем прибиті:
донька РОЗАЛІЯ
зять ОЛЕКСІЙ
внук ПЕТРО
БОЙКО

ОБ'ЄДНАНІ АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ КОЛ. ВОЯКИ в БРІДЖПОРТІ, Конн.

— запрошують —

Вас з Ріднею і Приятелями на

БЕНКЕТ

— присвячений —

21-літтю Української Повстанської Армії і 20-літтю І УД Української Національної Армії

що відбудеться

дня 1-го грудня 1963 р., о год. 1-ій по пол.

в Авдиторії УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
500 Hallett Street, Bridgeport, Conn.

●

БЕНКЕТ ЗВЕЛИЧАЮТЬ:

Ген. Штабу Ген. Полк. Павло ШАНДРУК, Головнокомандуючий Української Національної Армії.

Мейор Бріджпорту, С. ТЕДЕСКО

Друг Е. НЕСТОРУК, Голова Кон. Ком. ГУ Т-ва кол. вояків УПА ім. Ген.-Хор. Т. Чупринки

Друг І. СКІРА, Голова ГУ Б-ва кол. вояків 1-ої УД Української Національної Армії.

●

- Тост-майстер — друг Б. ЛИСЯК
- Обід в заряді ВШ. Пань — Дружин кол. вояків.
- Заля декорована картинами з вояцького життя, роботи друга Е. ЗАГАЧЕВСЬКОГО
- Мистецькі точки і стрілецькі пісні.

Бенкет попередять БОГОСЛУЖБИ в наміренні УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ в Українських Церквах Бріджпорту.

Зголошення на Бенкет приймається до дня 25-го листопада 1963 року на адресу:

Mr. Roman Oleksa, 651 Westfield Ave, Bridgeport, Conn.
Phone — 374-2366

ВСТУП: дорослі — $3.00; молодь — $1.50

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ
Ам. Укр. кол. Вояків в Бріджпорті, Конн.

„КСЕНЯ" ГАНТЕР, Н. Й. — „ЧОРНОГОРА" ПАЙН ГИЛЛ, Н. Й.

ОРГАНІЗУЮТЬ СПІЛЬНО СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ

ПЕРШОГО УКРАЇНСЬКОГО МИСЛИВСЬКОГО СЕЗОНУ в горах Кетскил

З ТАКОЮ ПРОГРАМОЮ:

16 листопада, субота, год. 8 увечорі: ВЕЛИКА ЗАБАВА НА ЧОРНОГОРІ. Несподіванки й розваги, мистецькі виступи, вибір кандидаток на кралю українських ловців.
17 листопада, неділя, год. 12 дня: БОГОСЛУЖЕННЯ для учасників у Гуцульській Церкві в Гантері (22 милі від Пайн Гилл).
17 листопада, неділя, год. 1:30 дня: СПІЛЬНИЙ ОБІД у „КСЕНІ" (Кобзярівка), Гантер, Н. Й.
17 листопада, неділя, год. 4 дня: МИСЛИВСЬКА РЕВІЯ в „КСЕНІ", арр. Володимира Шашаровського.
17 листопада, неділя, год. 5 дня: „ФАЙФ-О-КЛОК" у „КСЕНІ". Вибір кралі українських ловців та її дружок.
18 листопада, понеділок, год. 5 вранці: ВИХІД ЛОВЦІВ НА СТАНОВИЩА. Великі ловецькі терени починаються, дослівно, на обійстю обох українських осель.

ОПЛАТА ВІД ОСОБИ:
за два дні — дол. 18.00; за тиждень — дол. 56.00.
Інформації й резервації:

THE XENIA (Kobziarivka), Hunter, N. Y. Tel.: 4700
THE BONNIE VIEW (Chornohora), Pine Hill, N. Y. Tel.: 2301

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯ

ВСІХ СВЯТИХ в Ню Йорку

(206-208 Схід 11-та вулиця)

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ІСНУВАННЯ В НОВОНАБУТІЙ ЦЕРКВІ

— влаштовує —

ПАРАФІЯЛЬНИЙ БЕНКЕТ

який відбудеться

в неділю, 24-го листопада 1963 року після Служби Божої, о год. 12-ій дня, у ПАРАФІЯЛЬНІЙ ЗАЛІ

Всіх Парафіян і Прихильників нашої Церкви просимо взяти участь в цьому радісному Святі.

Настоятель Церкви о. Семен ГАЮК — За Парафіяльний Уряд Іван МАКАРИК

ОСЕРЕДОК СУМА І ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

запрошує на

ВЕЛИКУ ОСІННЮ ЗАБАВУ

яка відбудеться

в суботу, 23-го листопада 1963 р. у великій залі УНДому при 96 Фліт вулиці в Джерзі Сіті Н. Дж.

СМАЧНИЙ БУФЕТ В ЗАРЯДІ ВП. ПАНЬ З ПЛАСТ-ПРИЯТУ І БАТЬКІВСЬКОГО КОМІТЕТУ СУМА.

БАГАТО НЕСПОДІВАНОК — ПОЧАТОК о год. 8-ій веч.
Оркестра ТКАЧА — ВСТУП $1.50

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТСЬКІ ГРОМАДИ запрошують всю Студентську Молодь на

„ОСІННЮ ЗАБАВУ"

COLUMBIA і NEW YORK UNIVERSITY

яка відбудеться

в СУБОТУ, 23-го ЛИСТОПАДА 1963 року в NYU, LOEB STUDENT CENTER
Washington Square South (п'ятий поверх)

Початок в 8-ій год. веч. — Вступ $1.25

Буфет з напитками.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ „САМОПОМІЧ" ВІДДІЛ в НЮАРКУ, Н. Дж.

— влаштовує —

дня, 1-го грудня 1963 р. в залі УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ при 180 William Street, Нюарк, Н. Дж.

ТОВАРИСЬКУ ЗУСТРІЧ ПРИ ЧАЮ

В ПРОГРАМІ виступ ансамблю пісні і слова: Іванна КОНОНІВ і Валя КАЛИН — артисти Українського Театру; Іван КЕРНИЦЬКИЙ (ІКЕР) і Микола ПОНЕДІЛОК — письменники-гумористи.

Початок о год. 5-ій по полудні. — Вступ 2.00 долари

УПРАВА ВІДДІЛУ

КОЛИ ПОДОРОЖУЄТЕ:

- АВТОМ власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОЇЗДОМ
- ЛІТАКОМ чи
- КОРАБЛЕМ

всюди і завжди хоронить Вас

акцидентова грамота УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

Увага! ДУЖЕ ВАЖНЕ! Увага!

З огляду на це, що ми втратили „Ліз" й змушені опустити всі три наші приміщення — де держали книжки, ми рішили

ВИПРОДАТИ ВЕСЬ ЗАСІБ КНИЖОК

майже за безцінь, бо вже 1-го грудня ц. р. мусимо опустити приміщення. Тож даємо 100 (СТО) книжок (різних, українських, кожна інша), вартости від $200.00 до $300.00 — і більше лише за $25.00 (двадцятьп'ять дол.) та плюс $3.00 (три) на кошти пересилки, разом за $28.00.

Не дайте пропасти книжкам! Закупіть їх негайно ВЖЕ!

Гроші шліть лише Поштовими Мані Ордерами в американській валюті на адресу:

HOWERLA, 41 E. 7th Street, New York 3, N. Y., U.S.A.
а від 1-го ГРУДНЯ ц. р.

НА НОВУ АДРЕСУ:
HOWERLA
238 EAST 6th STREET — NEW YORK 3, N. Y.

Випродаж є абсолютно кінцевий. Можна замовляти 100 книжок для дітей і молоді, або 100 книжок для всіх, або 100 книжок лише для старших! Маємо таких СТО (100) комплетів. Ціна за котру небудь сотню є та сама.

Понадто: Пачка Різдвяних карток вартости $2.00 за .50¢

ДЛЯ СВІТЛОЇ БУДУЧНОСТИ БУДУЙТЕ ОЩАДНОСТИ!

Чи Ви плянуєте наперед стрічу дня, коли Ваші діти дійсно підростуть? Чи буде тоді задовільна резерва ощадностей на те, щоб закріпити їм образования або помочи їм зачати їх власний варстат праці? Якщо Ви не можете відповісти «так» на поставлені питання, тоді відкрийте негайно щадниче обезпеченеве конто, довільною сумою і додавайте до нього реґулярно на протязі літ.

Ваші ощадности у нас є обезпечені до висоти $10.000,00 через Агенцію Федерального Уряду і приносять Вам вартісні звороти!

4 ½%

ALL SAVINGS ACCOUNTS!

TRIDENT SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

В ВІБЛІОТЕЦІ „ВЕСЕЛКИ", дитячого журналу появилась друком книжечка Ірини НАРІЖНОЇ

Казка про трьох ведмедиків

Ілюстрації й обкладинка Петра ХОЛОДНОГО

Ціна: 0.50 дол.

Замовлення і належність просимо надсилати до:

SVOBODA
P. O. Box 346
JERSEY CITY, N.J.

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ та УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ Т-ВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

ВІДДІЛИ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРК

— влаштовують —

в СУБОТУ, 8-го ЛЮТОГО 1964
в GRAND BALL ROOM
Waldorf-Astoria Hotel
Park Avenue & 50th Street
NEW YORK, N. Y.

Під час Балю
ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДЕБЮТАНТОК

ВСТУП на БЕНКЕТ і БАЛЬ — $15.00
ВСТУП на БАЛЬ — $10.00
СТУДЕНТИ — $5.00
Дохід призначений на добродійні цілі.

БЕНКЕТ ТА БАЛЬ

Стрій — вечірній — Вступ за запрошеннями

В справі запрошень та додаткових інформацій, просимо звертатись на нижче подані адреси, або телефоном, по 8:00 год. вечора:

Eng. WOLODYMYR HNATKOWSKY
32-09 Bell Blvd — BAYSIDE 61, L. I., N. Y.
BA 4-7369

Dr. BOHDAN SHEBUNCHAK
395 Franklin Street — BLOOMFIELD, N. J.
ED 8-4374

В справі дебютанток прошу зголошуватись на адреси:

ALEXANDRA TERLECKA
14 Commonwealth Ave. — NEWARK 6, N. J.
ES 5-2568

OLA YARYMOVYCH
1311 St .Lawrence Ave. — BRONX 72, N. J.
TY 2-6836

Помер Кіта Ченкелі, видатний грузинський учений

Цюріх. — 22 жовтня ц. р. помер у цьому швайцарському місті на 68-му році життя видатний грузинський учений і громадський діяч, д-р Кіта Петро Ченкелі. Будучи грузинським політичним еміґрантом, він скінчив у Німеччині університет і важко боровся за матеріяльну екзистенцію, заробляючи приватними лекціями та перекладами. У 1938 році всміхнулася йому доля, бо став лектором грузинської мови в університеті в Гамбурґу. Там він присвятився цілістю виконанню своєї життєвої цілі: написанню такого приступного підручника живої грузинської мови, щоб уможливити чужинцям доступ до скарбів грузинської культури. Після вибуху другої світової війни Ченкелі не припинив своєї праці над словником, але бомба в 1943 році знищила ввесь зібраний ним матеріял та приготований до друку рукопис. Йому вдається переїхати до Швайцарії, де почав наново свою велику наукову працю. Він закінчив її та видав у двох томах німецькою мовою. Цюріхський університет надав йому за це почесний докторат. Він узявся за складення німецько - грузинськоог словника, але тут заскочила його смерть. Грузинська еміґрація з надзвичайною пошаною і сантиментом згадує покійного Кіту Петра Ченкелі, як одного з своїх найвидатніших представників у світі науки.

Зі спорту

УСК НЮ ЙОРК — СК ЕЛИЗАБЕТ 3:1 (1:0)

Юніон, 3-го листопада. — УСК, хоч у своєму звичайному складі, не мав змоги розвинути акцій на малому і короткому грищі противника. В першій півгрі, граючи проти сильного вітру, дружина УСК-у накинула швидке темпо і на 35-ій хвилині Сметгирст здобув притомно перші ворота, добиваючи стріл Ради. В другій половині УСК грав з вітром і стріляв здалека, але дуже нецільно. В 62 хв. суддя подиктував безпідставно карного до УСК-у, з якого Елизабет стрілив вирівнюючі ворота. Після цього гра значно пожвавилася, але обидві сторони часто марнували ворітні нагоди. УСК, який мав перевагу в полі, не міг використати цього через мало диспонований напад, в якому ще дальше бракувало пробоєвика і керівника нападу. За „фавль" при наріжниковій подачі суддя признав УСК-ові карного і молодий Микола Скірка, один з кращих змагунів дружини, здобув певним стрілом проваджения. Крім Скірки вибивався в дружині УСК-у Цап. Треті ворота випрацювали два молоді вихованки УСК-у Масний і Скірка, з яких акції необставлений Сметгирст вмістив м'яч в сітці на радість численних українських симпатиків.

Іван Д. Діденко

„ТРИЗУБ" — „ГАКОАХ" 3:1 (0:1)

Ню Йорк, 27-го жовтня. — „Гакоах" старався повторити на стадіоні Рендалс Айленд свій попередній успіх над „Тризубом" і вже в 20-ій хв. вів зі стрілу Волянова. „Тризуб" скоро заволодів вповні тереном і лише стрілова недиспозиція (Ферейра) примусила симпатиків довго ждати на вирівняння, що його здобув В. Чижович на 55-ій хв. В нападі понисалися Нога і В. Чижович, який імпонував знов точними подачами та заблиснув „олімпійським" сольовим ходом, який малощо не закінчився воротами. У В. Чижовича подобалася контроля м'яча, елястичність рухів та концентрація ума, які є вислідом солідної праці над собою та тренінгів. Евгена Чижовича бачили ми вперше у надзвичайній формі. Він виграав всі двобої і далекими точними викопами посилав напад під ворожі ворота. Це причинилося до здобуття 2-ох перших воріт: В. Чижовича і М. Ноги. Треті ворота здобув знов Нога як попередні стрілом у „віконце" після подачі Кравця, який виказав дуже добру форму.

Вже почалися гри за Чашу ЗДА, участь в яких візьмуть „Тризуб", УСК Ню Йорк та „Чорноморська Січ" з Нюарку. Є надії і цього собі дуже бажаємо, щоб Чаша ЗДА опинилася знову в руках українських футболістів, без різниці котрого із згаданих клюбів.

Яр. К-ий

ВИСЛІДИ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ СТЕЙТУ КОННЕКТИКАТ

УСК Бріджпорт виграв воковером футбольні змагання за Чашу Аматорів ЗДА з дружиною „Італіґ" з Гартфорду, тому, що італійці спізнилися на змагання. По цій виграній УСК ввійшов до фіналу стейту і за два тижні гратиме з дружиною- „Італіян - Амері кен" з Гартфорду.

УСК Гартфорд програв свої чергові футбольні змагання з одинадцяткою еспанців з Ню Бритен вислідом 1:5.

М. Я.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 9 ЛИСТОПАДА 1963 р.

AMBRIDGE, Pa. Місячні збори Б-ва св. Василія, Відд. 161, о год. 7-ій веч. в домівці Відділу. Членів проситься прибути. — В. Гладьо, секр.

● РОЗШУКИ ●

Позняковіч Параскева з Ковля на Волині пошукує свою доньку ПОЗНЯКЕВІЧ СОФІЮ. Хто знає про неї, прошу писати на адресу: Mrs. Ruth Schuster
1002 N. Mozart Street
Chicago 22, Ill.